Источник: "Краязнаўчая газета" - 2015-06-11

Наш каляндар

З пакалення расстралянай літаратуры

Леапольд РОДЗЕВІЧ нарадзіўся 12 чэрвеня 1895 г. у фальварку Кур'янаўшчына ў Вілейскім павеце (цяпер Лагойскі раён) у збяднелай шляхецкай сям'і. Скончыў Вілейскае гарадское вучылішча, у дзевятнаццаць гадоў пераехаў да сястры ў Вільню. У той жа час пачаў удзельнічаць у Беларускім музычна-драматычным гуртку, разам з братам Чэславам і сястрой Ядвігай у складзе трупы Ігната Буйніцкага выступаў у тэатральных пастаноўках.

1923 г.

У Першай сусветнай вайне Л. Родзевіч не ўдзельнічаў з-за стану здароўя, у 1915 г. выехаў на Паўночны Каўказ да сястры Яніны. Пасля лютаўскай рэвалюцыі быў мабілізаваны ў войска, адкуль неўзабаве ўцёк і накіраваўся ў акупаваны немцамі Мінск. Працаваў пісарам у Беларускай вайсковай камісіі і службоўцам у міністэрстве сельскай гаспадаркі, а калі ў Мінску ўсталявалася савецкая ўлада, вярнуўся ў родныя мясціны і быў настаўнікам у мясцовай сямігодцы. Пасля прыходу польскіх войскаў перабраўся ў Вільню.

Л. Родзевіч быў рэдактарам газетаў «Наша будучыня», «Беларускі звон», выдаваў творы беларускіх пісьменнікаў: дзякуючы яго клопатам пабачылі свет «Строма» Уладзіміра Дубоўкі, «Уяўленне» і «На ростані» Уладзіміра Жылкі. У 1920-х – 1930-х гг. – рэдактар газеты «Чырвоны сцяг» і часопіса «Бальшавік», член камісіі па вывучэнні Заходняй Беларусі пры АН БССР, ад якой быў адхілены ў пачатку 1933 г. 18 ліпеня таго ж года Л. Родзевіча арыштавалі і выслалі за межы Беларусі, у Саратаў, на жыццё зарабляў працай у лясніцтве. У 1938 г. зноў быў арыштаваны, далейшы лёс невядомы – магчыма, яго расстралялі. Быў рэабілітаваны ў 1956 г.

Л. Родзевіч вядомы як празаік, аўтар п'есаў «Блуднікі», «Пакрыўджаныя», «Збянтэжаны Саўка», «Пасланец», «Багаты і бедны», «Досвіткі», «Кавалі», таксама пісаў вершы. Адзін з іх прапануем вашай увазе.

Падрыхтавала Ніна КАЗЛЕНЯ

Леапольд РОДЗЕВІЧ

Буслы

У садочку пры дарозе,
З часоў даўніх на бярозе
Буслы завяліся.

Вельмі было дарагое
Ім сваё гняздо старое –
Навек з ім зжыліся;

Але людзі захацелі,
Каб то буслы пераселі
На другі бок саду;

Для таго слуп укапалі,
Барану прымацавалі,
Розную прыладу.

Але буслы больш цанілі
Гняздо, што дзяды зрабілі, –
На ім засталіся.

Лепш, мілей свая руіна,
Чымся пекная чужына...
Беларус! Свой родны край
На чужыя не мяняй!

Ніна Казленя. З пакалення расстралянай літаратуры